GRØN OMSTILLING
Agenda 21 & Klimarådet Næstved

Nyhedsbrev nr. 2 / 2026

Kære modtagere af GOs Nyhedsbrev.

Vi tilbyder her i april og maj to foredrag, som vi håber, vil have jeres interesse. Tilmeldingen til det første foredrag med Henrik Wejdling er blevet lagt lidt sent op på bibliotekets hjemmeside – det beklager vi - det skulle være bragt i orden nu. Normalt vil foredragene ligge der en måneds tid før afholdelse.

God påske!

Mvh

Forperson Jette Abraham jette.abraham@gmail.com
Næstforperson Ole Nyvang o.nyvang@hotmail.com

Fugle og pesticider – *en skidt cocktail*

et foredrag med

Henrik Wejdling

tovholder i Dansk Ornitologisk forening.

Mandag den 13. april kl. 19-21 i Salen på Næstved bibliotek.

Der er løbet en del vand i stranden siden Rachel Carson i 1962 skrev sin berømte bog, 'Det Tavse Forår' om fuglesangen, der forstummede i det amerikanske landskab som følge af et stærkt stigende pesticidforbrug. Nu flyder det ikke – som dengang – med døde fugle på markerne. Men ikke desto mindre har et større europæisk og nordamerikansk forskerkollegie kunnet påvise, at både variationen i – og lydtrykket fra – fuglesangen generelt er aftaget i begge verdensdele over de seneste 25 år – simpelthen fordi der er blevet længere mellem sangfuglene. Og det påvirker ifølge de samme forskere vores velbefindende i negativ retning!

I dag er det ikke så meget direkte forgiftning med pesticider, der får fuglene til at gå tilbage, men snarere den mangel på føde i form af insekter og plantefrø, der afledes af vores pesticidforbrug. Aftenens foredragsholder har for at forstå sammenhængene – og ikke mindst for at finde veje ud af pesticidmisbruget – pløjet stabler af litteratur igennem. Det kom der en artikel* ud af i 60-året for Carsons bog, og på foredragsaftenen deler han – med afsæt i helt almindelige fuglearter fra Næstvedegnens nær-natur – beredvilligt ud af sine indsigter og forslag til udveje. Og SKULLE du efterfølgende – fra slut april til slut maj – få lyst til at lade dig begejstre af den fuglesang, vi trods alt stadig kan nyde, vil du kunne slå følge med foredragsholderen på intet mindre end seks ture til Fugleværnsfondens reservat Ravnstrup Sø ved Herlufmagle, hvor netop fuglesangen kommer i centrum.

*) Wejdling, H. (2022) Fugle og pesticider – hvad ved vi, og hvordan kan denne viden bruges? *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* **116** (2022): 121-130 – *ligger frit tilgængelig her*

Foredraget er gratis, men man skal tilmelde sig via bibliotekets hjemmeside. (lægges ind på hjemmesiden ca. en måned før arrangementet finder sted)

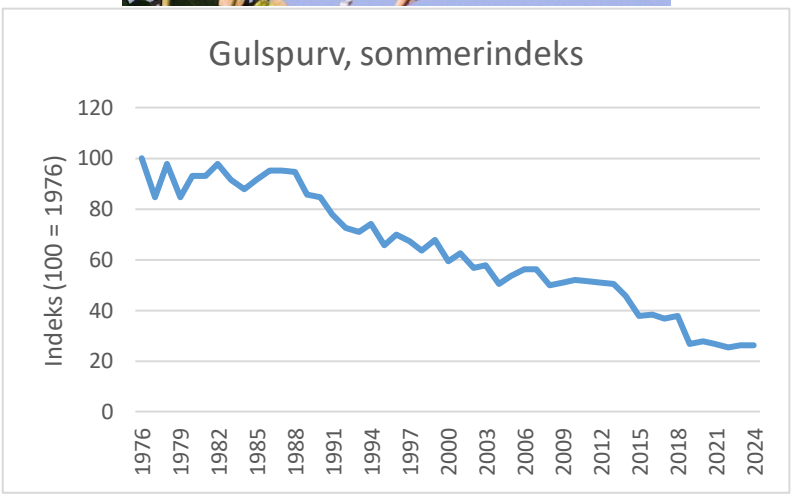

Foredrag med

Jens-André Herbener: ”Modvækst”

mandag d 18. maj 2026 kl. 19 til 21
på Næstved bibliotek i Salen

Jens-André P. Herbener er **religionsforsker og debattør**. Han var medredaktør af tidsskiftet Faklen og har været ansat ved Det Kongelige Bibliotek, Københavns Universitet og Syddansk Universitet. Han er desuden forfatter til en række bøger og artikler.

JAH begynder sit foredrag med at redegør for klima- og biodiversitetskrisernes aktuelle status. Dernæst giver han sit bud på hvilke forandringer, der skal til, for at kloden forbliver beboelig også for fremtidige generationer og millioner af levende væsner.
Det der skal til, siger JAH, er en grøn transformation af menneskets samfund, dets verdenssyn og dets værdier, til et samfund, hvor der bliver meget mindre plads til mennesket og meget mere plads til vild natur. - Eller som JAH udtrykker det: Det er et paradigmeskifte fra et antropocæn til et økocæn samfund.

Nedenstående er uddrag plukket i JAH' bog "Modvækst" (udkommet 2024):

At forene ubegrænset vækst med planetær bæredygtighed er efter alt at dømme en fysisk umulighed. Konsekvenserne af den menneskelige imperialisme er en global biodiversitetskrise og en klimakrise, der truer basale eksistensbetingelser på planeten. Forskningen viser, at hvis vi overskrider kritiske tipping points i jordens biofysiske systemer – og det er der allerede risiko for i dag - kan der indtræffe irreversible og selvforstærkende forandringer mod langt højere temperaturer på jorden. Det vil medføre katastrofale konsekvenser for mange mennesker, samfund, arter og økosystemer verden over.
Derfor er det nødvendigt med en u-vending - et paradigmeskift. Vi skal fylde markant mindre, og vild natur skal fylde markant mere. Vi skal bruge mindre energi og færre materialer. Vi skal på sigt blive betydeligt færre mennesker ad frivillighedens vej.
Vi skal tage afsked med antropocentrismen, hvor mennesket har ophøjet særstatus og betragter resten af naturen som et uudtømmeligt lager af ressourcer, hvis eneste eksistensberettigelse er at tjene menneskene. JAH kalder det selvdestruktiv artsnarcissicisme.

Kom og hør mere mandag den 18. maj.

Foredraget er gratis, men man skal tilmelde sig via bibliotekets hjemmeside. (lægges ind på hjemmesiden ca. en måned før arrangementet finder sted)

Biblioteket inviterer til en

Litterær folkehøring om fremtidens natur og landskaber.

Torsdag den 16. april 2026 kl. 18.30-21.00

Vær med til at give naturen en stemme, når Næstved Bibliotek inviterer til en aften i fremtidens og naturens tegn. Mød biolog og tv-vært Morten DD Hansen, Ruth Hansen fra DN Næstved samt forfatterne Shëkufe Tadayoni Heiberg og Victor Boy Lindholm.

Hvad er det for en natur vi og fremtidige generationer kan drømme om og håbe på at få, hvis vi begynder at lytte mere til den og giver den mulighed for at eksistere på egne præmisser? Hvordan kan vi forme naturområder, der trives – ikke kun på kort sigt, men

lang tid fremover? Og ikke mindst, hvordan kan vi selv gentænke vores måde at være i naturen på?

Disse spørgsmål og mange flere vil vi undersøge svarene på torsdag d. 16. april.
Til en litterær folkehøring mødes fakta og forskning med prosa og poesi. For at blive klogere på en abstrakt størrelse som emnet 'fremtidsnatur', er der inviteret både videnskabelige, skønlitterære og lokale stemmer til at give deres perspektiv på, hvordan vores nære natur kan komme til at se ud i fremtiden.

Formålet er at skabe et oplyst, håbefuldt og nuanceret grundlag for samtaler om komplekse samfundsudfordringer, såsom klima- og biodiversitetskrisen bl.a. ved hjælp fra litteraturens evne til at åbne os for verden og se nye perspektiver. Oplæggene vil derfor være efterfulgt af en række forskellige workshops, hvor deltagerne vender og drejer emnet i fællesskab og i formater, hvor alle kan være med uanset viden og forudsætninger. Forhåbentlig går alle derfra med mere håb, inspirerende viden og måske endda mere mod på at deltage i samtaler om svære, komplekse emner.
Efter den litterære folkehøring vil der blive lavet en udstilling på Næstved Bibliotek på baggrund af deltagernes bidrag til de forskellige workshops.
Sammen søger vi fælles forståelse og svar på tidens svære spørgsmål.

Læs mere om konceptet ”De litterære folkehøringer”, se det detaljerede program og tilmeld dig her på bibliotekets hjemmeside:

https://www.naesbib.dk/naestved-bibliotek/arrangementer/andet/litteraer-folkehoring-fremtidens-natur-og-landskaber

---

Jan Berth Gramsbergen*, toxikolog og tidligere professor ved SDU, besøgte os med et foredrag ”Spredning af pesticider ved sprøjtning” den 18. februar. Et flot og videnskabeligt veldokumenteret foredrag om sprøjtegiftene, der ikke holder sig indenfor matrikelgrænserne.*

Jan Berth har sendt os følgende, som vi gerne deler:

Det er nu muligt at støtte borgerforslaget

Pligt til varsling af beboere og offentlige institutioner, før sprøjtning med pesticider, på marker og arealer indenfor 500m!

Man kan læse og støtte borgerforslaget på borgerforslag.dk

Jeg håber, I vil dele linket til borgerforslaget til Grøn Omstillings medlemmer og andre som kunne være interesserede i at støtte det. Vi skal samle mindst 50.000 underskrifter inden d. 1. september, for at borgerforslaget skal drøftes i Folketinget.

Med venlig hilsen
Jan Bert Gramsbergen
DN Ærø

Husk vores Repaircafé har altid åbent **den 1. lørdag i måneden fra 10-14**.
Den holder til i Boderne.

MEN

Da næste ”1. lørdag i måneden” er påskelørdag, flytter vi dagen til

Lørdag den 11. april 2026 kl. 10-16

Næste Nyhedsbrev udkommer i juli måned.